

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Megemlékezés*

**KÖRLEVÉL
(2019-346)**

Tisztelt Tagtársaim Kedves Szimpatizánsok!
Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy a

Tápióbicskén 2019. V. 5-én

lakossági kezdeményezésre megemlékezést tartottak annak a két csendőrnek a sírjánál, akik a közrend védelme során estek el a magyarországi tanácsköztársaság Vörös Őrségével vívott tűzharcban.

2019. V. 4-én volt 100 esztendeje, hogy a vörösteror Tápióbicskén szedte áldozatait. A cselekmények előtörténete az volt, hogy a román hadsereg 1919 május elején elérte Szolnokot. A hátráló vöröskatonák fosztogatni kezdtek Tápiószelén és Tápióbicskén. A helyi csendőr őrs parancsnoka megszervezte a polgárőrséget és az őrs személyi állománya, valamint a polgárőrség tagjai együttesen szembe szálltak a magukról megfélemlített vöröskatonákkal, melynek során az öt fő vöröskatonából négy fő tűzpárbajban elesett. Az életben maradt Nagykátára sietett, ahol arról értesítette a Direktóriumot, hogy a fehérek elfoglalták Tápióbicskét. A Direktórium pedig megerősített osztagot küldött Tápióbicskére, ahol összetűzésbe keveredtek a helyi lakossággal és a csendőrséggel. Ennek során **TRUPOLAI János cső.őrm.** és **DOMONKOS Imre cső.őrm.**, valamint **HOSSZÚ István és POZSGAY Sándor földművesek** a helyszínen életüket veszítették.

Az ő emléküik előtt tisztelegtek a 2019. V. 5-ei vasárnapi megemlékezésen a tápióbicskei temetőben található sírhelyüknél. A szertartáson BABUCS Zoltán újságíró ismertette az eseményeket. Mondandója végén arra is kitért, hogy a Magyar Királyi Csendőrség rendfenntartó tevékenységének a történelemkönyvekben található megjelenítése még várat magára, a csendőrség témaköre még kibeszéletlen. Ezt követően NAGY Máté helyi hagyományörző fiatal szavalta el ALBERT Ferenc: *A feledhetetlen múlt* című versét, majd TÓTH András a község plébános-kanonoka — a megemlékezés kezdeményezője — méltatta az elhunytak emlékét. TRUPOLAI Jánosnak gyermeke is volt, akit a helyi malomtulajdonos fogadott örökbe és később leányuk férje lett. Az esemény végeztével a hagyományörzők díszlövessel tisztelegtek az elhunytak emléke előtt. A helyiek egy-egy szál virággal rótták le kegyeletüket.

Örvendetes, hogy a rend védelme érdekében életüket áldozók emléke előtt tisztelgők száma gyarapodik. Tápióbicske már nem az első település, amelynek a hagyományörző lakosai tisztelegtek a település rendjét védő azon csendőrök előtt, akik szolgálatteljesítésük során életüket áldozták.

A történelmi Magyarország és a trianoni békediktátum utáni Magyarország területén is a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának a tagjai több ízben és több helyen veszítették életüket szolgálatteljesítésük során. A testület ezen tetteknek a megörökítésére törekedett, de az 1945 utáni időszak nem kedvezett az ilyen tartalmú emlékek ápolásának. Ebből fakadóan ma már a trianoni határokon belül csupán néhány emléktábla, emlékmű, sírhely maradt fenn a hősi halált halt csendőrök tettei emlékének megőrzőjeként. Ezen emlékhelyek egy részét a helyi lakosság kezdeményezésével sikerült újra létrehozni, illetve újakat létesíteni a rendszerváltást követően.

- **1992-ben** avatták föl a Budai Várban, a Magyar Ellenállók Szövetsége által állított **KUDAR Lajos cső. ezds.** emléke előtt tisztelgő emléktáblát a néhai belügyminisztérium épületegyüttesének az Országház utca 28. szám alatti falán. Az épületegyüttes használója jelenleg a Magyar Tudományos Akadémia azonban tervezik, hogy ismét a belügyi tárcának fog otthont nyújtani az épületcsoport.

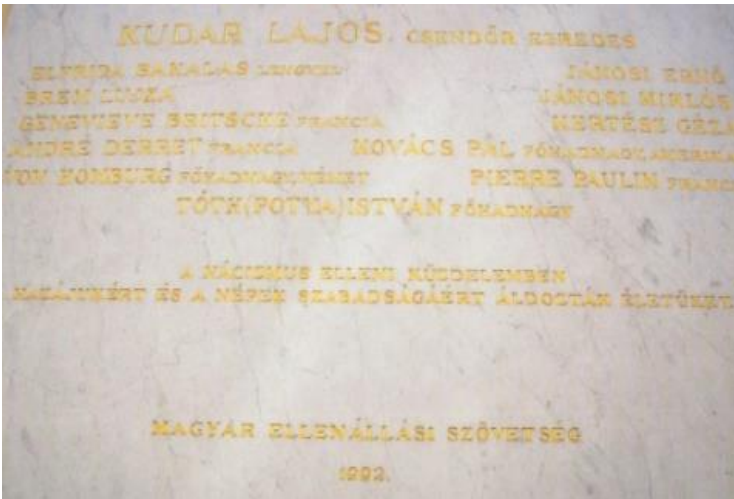
- **1999-ben** avatta fel a Magyar Királyi Csendőrs Bajtársi Közösség (MKCsBK) és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT), valamint a házigazda intézmény a Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HIM) közreműködésével a **Magyar Királyi Csendőrség I. és II. világháború honvédő harcai során hősi halált halt tagjai** emléke előtt tisztelgő táblát a Hadtörténeti Intézet és Múzeum udvarán, ahol számos fegyvernem hősi halottjainak emléket állító tábla található.

- **2011-ben** leplezte le a XII. kerületi Hegyvidéki-Önkormányzat a **1919 júliusában mártírhálalt halt csendőr tisztek FERY Oszkár cső. altbgy., BORHY Sándor cső.alez. és MENKINA János cső.alez.** emléktábláját az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kara budapesti KISS János altbgy. utcai épületének a falán.

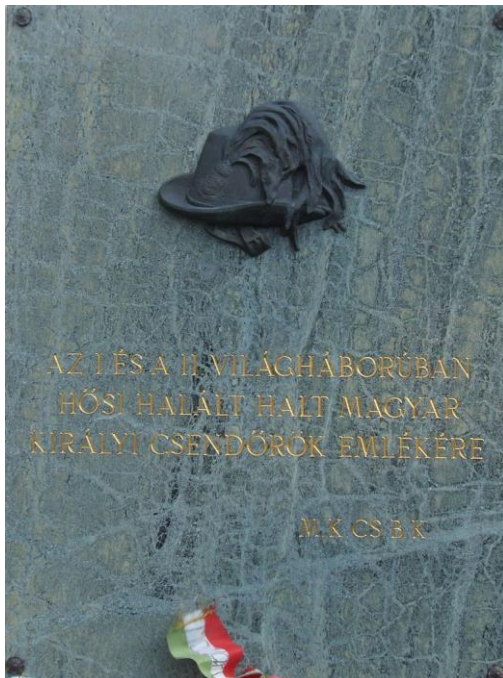
- **2015-ben** leplezték le — az első felavatása után 84 évvel később — ismét a bűnözők által szolgálatteljesítés közben meggyilkolt **RÉTI Flórián cső.thtts.** emlékére 1931-ben állított emlékoszlopot Zamárdiban. A helyi lakosok spontán kezdeményezése nyomán az Egyesület Zamárdiért társadalmi szervezet közadakozásból állította helyre az emlékoszlopot, miután gondos helyszíni kutatómunkával sikerült a talpazatot feltárni és az utolsó pillanatban a ledöntött oszlopot is megmenteni.

- **2017-ben** leplezte le Verőce település önkormányzata **KRISTÓF László cső.alti.** emléktábláját szülőfalujában Verőcén — akit 1959-ben koncepciós per ítélete nyomán végeztek ki, mely ítélet alól a magyar bíróság 2006-ban felmentette, posztumusz rehabilitálta — annak a háznak a falán, ahol gyermekéveit töltötte.

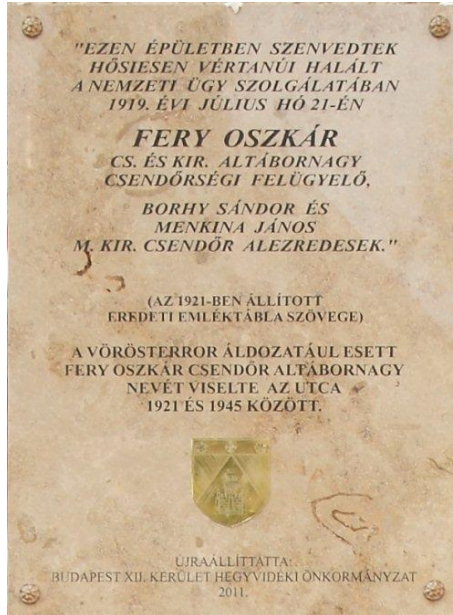
KUDAR Lajos cső.ezds. emléktáblája

I. és II. világháború honvédő harcai során hősi halált halt magyar csendőrök emléktáblája

**1919 júliusában mártírhalált halt csendőr tisztek FERY Oszkár cső. altbgy.,
BORHY Sándor cső.alez. és MENKINA János cső.alez. emléktáblája**

**1929-ben a bűnözők által szolgálatteljesítés közben meggyilkolt
RÉTI Flórián cső.thts. obeliszkje**

*1959-ben koncepció s per ítélete nyomán kivégzett
KRISTÓF László cső.alti. emléktáblája*

A tápióbecsikei hősi halott csendőrok emléksírhelye

A Magyar Királyi Csendőrség fennállásának 60. évfordulója alkalmából a testület áttekintette a hősi halottak témáját. A testületi hősök emlékének az ápolása céljából — magas rangú csendőr tiszték bevonásával — emlékbizottságot hoztak létre. Ehhez kapcsolódóan elrendelték, hogy azokon az őrskön, amelynek a tagjai közül szolgálatteljesítés során csendőrök meghaltak, úgynevezett hősi sarkot kell létrehozni az emléküik ápolása céljából, illetve azért, hogy áldozatvállalásuk évfordulóján közösen tisztelegessenek tettek előtt a lakosság tagjaival. Az elcsatolt területeken hősi halált halt csendőrök emléke előtt a szülőföldjükön működő csendőr őrsknek kellett hasonló módon eljárnia, illetve ha a szülőföld is elcsatolásra került a testület határozta meg azt, hogy mely őrsk mely hősi halott emlékét ápolja.

A testület tervezte a hősi halott csendőrök névjegyzékének dekoratív formában történő kiadását is, amire azonban a háború miatt már nem kerülhetett sor.

Nemzeti Rendvédelem-történetünk művelése érdekében kifejtett tevékenységekhez további eredményeket kívánok!

Budapest, 2019. V.

Köszönettel:

HODOS Gábor
a társaság tagja